

Új együttes a semmiből – áprilisban mutatkozik be a Budavári Szimfonikus Zenekar

– beszélgetés Cser Miklós karmesterrel

– *Nagy bátorság és elszántság kell manapság ahhoz, hogy valaki minden anyagi bázis nélkül olyan szimfonikus zenekart kezdjen el működtetni, amelynek tagjai pusztán az együttműködés és közös zenei élmények létrehozása kedvéért veszik kézbe hangszerüket? Mi adta az ötletet és bátorságot ehhez a lépéshez?*

– 1996 nyarán volt tanárkollégáimmal határoztuk el, hogy újra szervezünk egy zenekart. Azért mondom, hogy újra, mert ezekkel a kollégákkal már több évet dolgoztunk együtt egy amatőr szimfonikus zenekarban. Nekik és nekem is hiányzott már a közös munka.

– *Tudomásom szerint elég karmesteri feladattal látnak el az Operaházon belül és azon kívül is. Mi okozta akkor ezt a hiányérzetet?*

– Ez egy olyan együttes, amelyben – lehet, hogy hihetetlenül hangzik, de így van – nem a pénzért, hanem a zene szeretetért ülnek és dolgoznak a muzikusok. A tagokat a kollégák toborozták, nekem „csupán” a próbák helyszínéről kellett gondoskodnom. Ez is megadott: a Budavári Művelődési Házban találkozunk hetente egy alkalommal, ott tároljuk az együttes csekélyke vagyonát (néhány hangszert és sok kottát) is. Először január 20-án próbáltunk együtt; többségében zenetanárok, szakiskolás és főiskolás fiatalok illetve elég jól képzett amatőr muzikusok a zenekar tagjai.

– *Melyik zenekar szimbolikus jogutódja – éppen a Te személyed révén – a Budavári Szimfonikus Zenekar?*

– Szellemi jogutódlásról beszélhetünk ebben az esetben. Édesapám 1953-ban alakította a később ÉDOSz Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekarrá váló amatőr nagyzenekart, amely éppen a negyvenéves jubileumi hangversenyével, 1993-ban fejezte be pályafutását. A fenntartó cég nem tudta tovább fenntartani és pénz nélkül sehogy sem ment a dolog... Legtöbbünkben azonban olyan emlékek maradtak az együtt töltött évekről, hogy egy idő után valóban hiányozni kezdtek a próbák, a koncertek.

– *Hány állandónak tekinthető tagja van most a zenekarnak?*

– Körülbelül huszonötven vagyunk; nincs ott mindenki minden próbán, de ennyi emberre számíthatok. Céлом, hogy negyvenen, vagy talán még valamivel többen legyünk; ilyen létszámmal már nagyon sok mindent el lehet játszani.

– *Ebből a huszonötvenből hány az ÉDOSz zenekarból „örökölt” tag?*

– Tízen lehetnek, vegyesen fúvósok és vonósok.

– *Milyen célokat tűzött ki maga elé a zenekar, amikor elindult a szervezés, majd a próbaidőszak?*

– Céljainkat nemrég fogalmaztam meg 14 pontban, amikor a működési kereteinket (remélhetően) biztosító alapítvány alapító okiratát állítottam össze. Mindenekelőtt saját igényeinket szeretnénk kielégíteni azzal, hogy kedvünkre zenekarban játszhatunk. Szolgáltatunk első pontja, hogy a zenetörténet ismert és kevésbé ismert műveit bemutassuk – különös tekintettel a magyar komponisták alkotásaira. Igényünk továbbá az is, hogy a zenei műveltség elmélyítésével a közönséget, esetleg az újabb generációkat a zene értésére, a zene szeretetére taníthassuk. Ennek érdekében szeretnénk sorozatokat szervezni, szakértő műsorközlőkkel, és – ha a vagyoni helyzet majd megengedi – fiatal zeneszerzőktől új műveket rendelni. Nagyon jó lenne e művek kiadásában is részt vállalni.

Minden téren számítunk a fiatalokra: hangversenyeink szólistáit a pályakezdők köréből válogatjuk, együtt kívánunk dolgozni énekkarokkal; keressük a kapcsolatokat bel- és külföldön egyaránt. Kívánatos lenne a zenekari tagok esetleges hangszer-, pontosabban hangszer-tartozék (nád-, húr-, vonó-) problémáin valamennyit segíteni. Álmaink között szerepel a zenekari hangszer- és kottaállomány majdani fejlesztése.

– *Hol tud fellépni mostanában a zenekar?*

– A megalakulás pillanatában, figyelembe véve időbeosztásunkat és lehetőségeinket elhatároztuk, hogy április 19. 20. és 21. lesz a bemutatkozás ideje. Három helyszínen lépünk fel azonos műsorral. Először a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskolában, harmadszor a kőbányai Mindenki Templomában, az ott működő Emberbarát Alapítvány javára. A hivatalos bemutatkozás 20-án lesz a Várban, a Magyar Kultúra Házában. A fellépésekre Schubert 6. szimfóniájával és C-dúr miséjével, valamint Mendelssohn Hegedűversenyével készülünk.

– *A közreműködőket a már megfogalmazott „irányelvek” alapján kértétek fel?*

– Igen. Több közös hangversenyünk volt már a Budapesti Vándor Kórusal; Révész László együttesével adtuk elő még annak idején a Schubert-miséjét. Most is velük együtt szerepelünk. A hegedűverseny szólistája a BM Duna Szimfonikus Zenekar koncertmestere, Ürmösi Farkas Gabriella lesz – a fellépést baráti alapon, nagy örömmel vállalta.

– *Jelent-e valamit program- és repertoárterveitekben az a tény, hogy a főváros I. kerületében kapott otthont a zenekar?*

– Sokat jelent és nemcsak a gáláns gesztus miatt. Nagyon kellemes és perspektívákat kínáló helyszín Budavár és környéke az olyan együttes számára, amely fontosnak tartja, hogy az emberek minél egyszerűbben és minél olcsóbban juthassanak komolyzenei élményhez.

Szeretnénk minél aktívabban részt venni az I. kerület zenei életében; akár hagyományos formában, akár a Budavárban most fellendülőben lévő idegenforgalom igényei szerint alakítva programjainkat, fellépéseinket.

– Fontosnak tartod, hogy a csúcstechnika idején is minél többen ragaszkodjanak az élőzene mással nemigen pótolható élményéhez?

– Ezt tartom talán a legfontosabbnak, Annál is inkább, mivel a csúcstechnika is csak kevesek számára megfizethető. Szeretnénk ezzel a zenekarral sok olyan helyre elmenni, ahonnan az emberek nem járnak el a Zeneakadémiára és a Kongresszusi Központba. Ennek többféle oka lehet: anyagi jellegű és az érdeklődés hiánya egyaránt. Hiszem azonban, hogy még az érdeklődés is felkorbácsolható, ha hozzáférhetőbbé tesszük a muzsikát – természetesen magas színvonalon.

– Szerepel az elképzeléseidben az is, hogy alkalom adtán vendégkarmesterekkel is dolgozhasson a zenekar?

– Nem akarom én ezt a helyet, szerepet kibérelni, bár a felelősség kétségkívül rajtam van. Ugyanúgy, ahogy annak idején az ÉDOSz zenekarban, meg szeretném osztani ezt a munkát is kisebbik öcsémmel, Cser

Péterrel és más irányban is nyitott vagyok ebben a kérdésben.

– Mit profitál ebből a munkából egy zenetanár, aki egész nap gyerekekkel gyakoroltatja a hangszerjáték alapjait?

– Sokat, hiszen a zenekari játék egyfajta továbbképzés, helyesebben továbbképződés – még ha ez nem is mindig tudatos. Biztos, hogy a tanárok az itt szerzett élményeiket, tapasztalataikat valahogy alkalmazzák a tanításban is. Továbbadják mindazt, amit a zenekari játék gyakorlatában megszereztek. Elhívják növendékeiket a hangversenyekre; nemcsak zeneszerető és zeneértő, de – talán – majdani zenekari muzsikussá váló embereket nevelnek. Hasznos ez a munka a szakiskolások, főiskolások számára is, hiszen olyan rutinra tehetnek szert, amit egyébként „élesben”, már hivatásosként a pályán csak több munka és több kockázat árán tudnak megszerezni. És ott vannak az amatőrök, akiknek mindig óriási élmény a felkészülés és egy produkcióban – különösen a sikeres produkcióban – való részvétel.

Meggyőződésem, hogy a 21. században is szükség lesz jó muzikusokra és jó muzsikán nevelkedett közönségre.

Megkérdeztük a házigazdát

– néhány kérdés Markó Arankához, a Budavári Szimfonikus Zenekarnak otthont adó I. kerületi Művelődési Ház igazgatójához

Markó Aranka, az I. kerületi Művelődési Ház igazgatója

– Miért dönt(het) úgy egy művelődési ház igazgatója, hogy helyet biztosít egy újonnan megalakult szimfonikus zenekarnak, sőt működési lehetőséget ad számos hangszeres egyesületnek, szövetségnek, együttesnek?

– Ennek több oka lehet és több oka is van. Kezdjük talán az elején: ebben a művelődési házban, amely a Bem rakparton található és az I. kerület, szűkebben véve a Várnegyed lakosait szeretné a szó legnemezebb értelmében kiszolgálni, már több évtizedes hagyományai vannak a komolyzenei kultúrának. Ebben az évben ünnepli működésének 30. évfordulóját a Boros Attila által vezetett, igen népszerű Operaklub. Épületünkben, az egykori Andrásy-palotában (ami jelen pillanatban egy erőteljesen felújításra szoruló, állandó omlásveszéllyel fenyegető ház csupán) több énekkar is működött az elmúlt években, 1994 decemberében itt tartotta alakuló közgyűlését a több fúvósegyesületet tömörítő Magyar Fúvószenészek és Fúvóegyüttesek Társasága, amelynek minden hónap utolsó szerdáján rendezett Fúvósklubja teltház, hamar kedvelté vált rendezvénysorozatunk.

Szándékaimmal és az I. kerület igényes kultúrát kedvelő lakóinak érdekeivel gyümölcsözően találkozott a Katona Tamás és dr. Kiszely István által irányított Önkormányzat törekvése is: élénküljön meg a Várne-

gyed, váljon aktívvá Budavár mindeddig passzív idegenforgalma és ehhez első lépésként mazsorett-, valamint fúvóstalálkozóknak biztosítottak helyet, lehetőséget.

Az 1996-ban először megrendezett négynapos Muzsikáló századforduló, amelyet idén megismétlünk és augusztus 20-a alkalmából egy ötnapos, sok muzsikával színesített ünnepségsorozattal (Ünnepeljen a 750 éves Budavárban) ki is bővítünk, igazolta a nálunk működő együttesek, szervezetek létjogosultságát. Akkor tehát, amikor Cser Miklóssal leültem beszélgetni, feltételeztem, hogy ilyen környezetben egy szimfonikus zenekarnak is helye lesz.

– Ez ugye nem jelenti azért azt, hogy aki erre jár, az kap valamit?

– Nem jelentheti. Először is látnom kell, hogy az illető kérése mögött valóban komoly szándék, komoly munka rejlik. Tudnom kell azt is, hogy mire van szükségem, vagyis hogy mit kérhetek az együttestől a „szállás” fejében. Most, hogy a két szabadtéri fesztivál mellett Budavár egyéb helyszínein is rendezőként szerepelünk, fontos helye lehet egy nem nagy létszámú, ám jó muzsikusból álló, kórusokkal, szólistákkal együtt is szereplő szimfonikus zenekarnak. Úgy gondolom, hogy a kerület szellemiségéhez, patinájához nagyon jól illeszkedik a Budavári Szimfonikus Zenekar, amely elég széles repertoárral rendelkezik.

– Cser Miklós szándéka szerint részt kíván venni együttesével az egyre élénkülő budavári idegenforgalomban is. Hol jut ebben szerep az ő számukra?

– Lehet, hogy furcsán hangzik, de akár szabadterei fesztiválokon is. Színpadaink fedettek, az akusztika – különösen a Kapisztrán téren – nagyon jó és vannak olyan műfajok (ilyen például a bécsi keringő és a klasszikus operett), amelyet fúvózenekarok is repertoáron tartanak, de igazán magas színvonalon szimfonikus zenekarok játszanak. Várja az együttest a Dominikánus Udvar és – nemsokára – a Magyar Kultúra Háza, ahol hivatalosan is bemutatkozik a Budavári Szimfonikus Zenekar.

– Van-e igény még másfajta együttesre is az egyre szaporodó célok megvalósításához?

– Igény természetesen van, tudnunk kell azonban, hol van a lehetőségek határa. Ahhoz, hogy jól döntsek, jó szakemberekre van szükségem. Ők is segítenek abban, hogy – amennyire ez elkerülhető – ne kelljen bosszankodnom választásaim miatt. És segítenek abban is, hogy ha megvan a lehetőség, ne hagyjak segítség nélkül elmenni olyanokat, akik megérdemelnének némi támogatást. Vallom azt, amit Katona Tamás szinte minden nyilvános megnyilatkozásában elmond: legfontosabb szempont, hogy a kerület polgárai elégedettek legyenek. Ezen a helyen pedig nagyon szeretik a muzsikát: március 14-én este a MTA Kongresszusi termében telt ház fogadta a svájci testvérvárosból, Carouge-ból érkezett fúvózenekart is. Itt nyitott fülekre és lelkekre talál majd Cser Miklós, akinek elsődleges célja, hogy minél több emberhez juttassa el a lassan megfizethetetlen koncertlátogatás élményét.

Tóth Anna

Minden, ami a fújáshoz kell... + Premier és Paiste képviselet

<i>Csíder Károly</i> Fafúvó hangszerész mester ***	F·N TRADE MUSIC	<i>Novotny Antal</i> Rézfúvós hangszerész mester ***
1081 Budapest, VIII. kerület, Kiss József u. 1014. Telefon: 114-5637, Fax: 210-2790		